

ARCUS – ŠPECIALIZOVANÉ ZARIADENIE A ZARIADENIE PRE SENIOROV

Skladná 4, 040 01 Košice
v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja

Výročná správa o činnosti a hospodárení zariadenia ARCUS za rok 2021

Košice máj 2022

OBSAH

1. Identifikácia poskytovateľa sociálnych služieb	3
2. Poslanie, vízia a politika kvality zariadenia ARCUS	5
3. Prevádzkové podmienky poskytovateľa sociálnych služieb.....	6
4. Štruktúra prijímateľov sociálnych služieb	7
5. Prehľad sociálnych služieb vykonávaných v priebehu roka 2019.....	11
6. Personálne zloženie a organizačná štruktúra poskytovateľa sociálnych služieb.....	24
7. Financovanie sociálnych služieb.....	26
8. Technický úsek.....	32
9. Stravovací úsek	34
10. Priority zariadenia ARCUS	34

1. IDENTIFIKÁCIA POSKYTOVATEĽA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Názov organizácie	ARCUS – Špecializované zariadenia a zariadenie pre seniorov
Sídlo	Skladná 4, 040 01 Košice
Právna forma	Rozpočtová organizácia
Zriaďovateľ	Košický samosprávny kraj
IČO	35538562
Štatutárny zástupca	JUDr. Vojtech Hintoš – poverený
Forma sociálnej služby	Celoročná pobytová Ambulantná
Druhy poskytovanej sociálnej služby	1. Špecializované zariadenie (ŠZ) 2. Zariadenie pre seniorov (ZpS)
Prijímatelia sociálnej služby	Dospelí občania so zdravotným postihnutím Seniori
Kapacita zariadenia	Celoročná pobytová forma 220 miest celkom Ambulantná forma 10 miest celkom
Kapacita (k 31.12.2021)	ŠZ: 140, ZpS: 80 Ambulantná forma v ŠZ: 10
Predmet činnosti	odborné činnosti – pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ošetrovateľská starostlivosť, fyzioterapeutická činnosť obslužné činnosti - ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva ďalšie činnosti - úschova cenných vecí, záujmová činnosť, individuálne a skupinové terapie – muzikoterapia, arteterapia, ergoterapia, canisterapia, zabezpečovanie spirituálnych potrieb, tréning pamäti, validácia, reminiscenčná terapia, rozvoj pracovných zručností
Kontakty	www.arcuskosice.sk Tel.: + 421 55 7292491 (ústredňa) + 421 55 7292493 (riaditeľ) E-mail: sekretariat@arcuskosice.sk

ARCUS je špecializované zariadenie a zariadenie pre seniorov v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja s poskytovaním sociálnych služieb pre seniorov, osoby vyššieho veku a pre ľudí s Alzheimerovou a Parkinsonovou chorobou v regióne košického kraja.

Zariadenie ARCUS bolo zriadené 1.8.2001 Krajským úradom v Košiciach ako Domov dôchodcov s kapacitou 200 miest. Od 1.7.2002 sa stal zriaďovateľom Domova dôchodcov a domova sociálnych služieb Košický samosprávny kraj (KSK). Od 1.1.2013 došlo v zariadení ARCUS k ukončeniu poskytovania sociálnej služby v domove sociálnych služieb a tým aj k zmene názvu zariadenia na ARCUS - Špecializované zariadenie a zariadenie pre seniorov. V zariadení sa poskytuje sociálna služba celoročnou pobytovou formou pre 220 prijímateľov sociálnej služby a ambulantnou formou v špecializovanom zariadení pre 10 prijímateľov sociálnej služby. Zariadenie má právnu subjektivitu a ako rozpočtová organizácia je napojené na rozpočet KSK v Košiciach.

PREDMET ČINNOSTI ORGANIZÁCIE A CIEĽOVÉ SKUPINY

Predmetom činnosti je poskytovanie sociálnych služieb na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku. Zariadenie ARCUS – ŠZ a ZpS poskytuje odborné činnosti (ošetrovateľskú starostlivosť, sociálnu rehabilitáciu, sociálne poradenstvo a pod.), obslužné činnosti (ubytovanie, stravovanie, pranie a pod.) a ďalšie činnosti v súlade so zákonom č. 448/2008 Z.z o sociálnych službách v znení neskorších predpisov zamestnancami s požadovanou kvalifikáciou.

V špecializovanom zariadení sa poskytuje **sociálna služba fyzickej osobe**, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej V podľa prílohy č.3 zákona a má zdravotné postihnutie, ktorým je najmä Alzheimerova choroba, Parkinsonova choroba, vývinová porucha, skleróza multiplex, schizofrénia, demencia rôzneho typu etiológie, hluchoslepota, AIDS alebo organický psychosyndróm ťažkého stupňa.

Ambulantná forma sociálnej služby v špecializovanom zariadení vytvára podmienky na aktivizáciu človeka, počas ktorej ho zapája do tvorivých činností, pomáha rozvíjať motorické,

kognitívne, komunikačné, sociálne a osobnostné kompetencie. Okrem iného zabezpečuje aj záujmovú činnosť formou čítania, počúvania hudby, prechádzok po okolí, hrania spoločenských hier a iných aktivít, po ukončení ktorých sa prijímateľ tejto formy sociálnej služby vracia do známeho domáceho prostredia.

V zariadení pre seniorov sa poskytuje **sociálna služba fyzickej osobe**, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej IV alebo fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov.

Zariadenie ARCUS – ŠZ a ZpS poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálnu rehabilitáciu, ošetrovateľskú starostlivosť, pomoc pri hospodárení s peniazmi, podporu pri organizovaní času, podporu pri zapojení sa do spoločenského a pracovného života, podporu rozvoja osobných záujmov, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva, zabezpečuje pracovnú terapiu a záujmovú činnosť a utvára podmienky na prípravu stravy, výdaj stravy, vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny, vzdelávanie, výchovu, úschovu cenných vecí.

Štatutárnym orgánom zariadenia ARCUS – ŠZ a ZpS je riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva Zastupiteľstvo KSK. Zariadenie ARCUS – ŠZ a ZpS hospodári s majetkom vo vlastníctve KSK, ktorý mu bol zverený na plnenie jeho činnosti. Vo vzťahu k iným právnickým a fyzickým osobám vystupuje ako správca a užívateľ tohto majetku.

Zariadenie ARCUS – ŠZ a ZpS je od r. 2014 Kontaktným miestom pre ľudí s Alzheimerovou chorobou a ich rodiny a v r. 2015 bolo zaradené medzi Info body Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti. Poslaním info bodu SAS je: poskytnúť pomoc rodine, ktorá sa stará o člena s Alzheimerovou chorobou v domácom prostredí formou informačných materiálov o Alzheimerovej chorobe, distribuovať informačné letáky do rodín dotknutých Alzheimerovou chorobou, sprostredkovať užitočné rady a informácie do týchto rodín. Od roku 2018 zariadeniu ARCUS - ŠZ a ZpS bol pridelený status **Kontaktného miesta Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti**.

Zariadenie ARCUS v spolupráci s OZ príbuzných a priateľov zariadenia ARCUS Košice organizuje pravidelné stretnutia *podpornej skupiny príbuzných a opatrovateľov ľudí s Alzheimerovou chorobou*. Cieľom podpornej skupiny je okrem získavania užitočných informácií aj poskytovanie emocionálnej podpory príbuzným a opatrovateľom, vzájomná výmena skúseností a nachádzanie nových riešení problémov pri starostlivosti o človeka s Alzheimerovou chorobou.

2. POSLANIE, VÍZIA A POLITIKA KVALITY ZARIADENIA ARCUS

Poslaním zariadenia je poskytovať sociálne služby v zmysle zákona o sociálnych službách ako súčasť sociálnej politiky KSK.

Víziou zariadenia je poskytovať kvalitné sociálne služby v bezbariérovom zariadení podľa individuálnych potrieb a požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb s rešpektovaním ich

jedinečnosti a dodržiavaním ľudských práv a základných slobôd. Vytvárať pre prijímateľov sociálnych služieb bezpečné prostredie, čo najviac približujúce sa domácomu prostrediu, v ktorom trávajú každodenný život.

POLITIKA KVALITY

- ❖ Systém manažérstva kvality uplatňovať ako nástroj trvalého zlepšenia rozvoja zariadenia.
- ❖ Poskytovať individuálnu starostlivosť vychádzajúcu z potrieb prijímateľov soc. služieb
- ❖ Priebežne monitorovať, vyhodnocovať a manažovať požiadavky, očakávania a spokojnosť prijímateľov sociálnych služieb
- ❖ Neustále zlepšovať podmienky pre ďalší rozvoj aktivít, zvyšovať odbornú úroveň zamestnancov neustálym vzdelávaním
- ❖ Naplňovať politiku kvality formou aktualizácie strategických a ostatných cieľov

3. PREVÁDZKOVÉ PODMIENKY POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Objekt a areál je situovaný v širšom centre mesta, v Mestskej časti Košice – Juh. Aj napriek polohe centra je prostredie v ktorom sa zariadenie nachádza tiché, mimo rušnej komunikácie a tým sú vytvorené optimálne podmienky na pokojné prostredie, na kontakt s celomestským spoločenským životom, integráciou.

Budova zariadenia je šesťpodlažná. Ubytovacia časť na 1. až 5. podlaží pozostáva z rovnej časti, kde sa nachádza 11 - dvojposteľových izieb a úskokovej časti, kde je 9 - dvojposteľových izieb. Každá izba je vybavená uniformným zariadením, predsieňou, vlastným hygienickým zázemím, balkónom. V záujme adaptácie si prijímatelia sociálnej služby môžu interiér vybaviť bytovými doplnkami a elektrospotrebičmi.

Na 6. podlaží sa nachádza 18 – jednoposteľových izieb a 1 dvojlôžková izba pre manželský pár. Izby sú nadštandardne vybavené, sú tu vstavané skrine, kuchynská linka vybavená zabudovanými elektrospotrebičmi ako chladnička, mikrovlnka, varná konvica, polohovateľná posteľ. Zariadenie nemá charakter nemocničného prostredia, spĺňa všetky podmienky poskytovania pomoci pri životne nevyhnutných dôležitých úkonov. Pocit väčšej istoty a bezpečnosti dodáva občanom aj signalizačné prepojenie s centrálnym panelom v ošetrovni na každom podlaží, ktoré je možné

využiť kedykoľvek, zvlášť pri náhlych príhodách a nevoľnosti. Spoločné priestory sú riešené veľkoryso s možnosťami využitia k spoločensko – kultúrnym aktivitám jednotlivcov a skupín. Priestrannosť, svetlosť, vzdušnosť priestorov zariadenia, ako aj veľká záhrada so svojou relaxačnou funkciou, sú pozitívom pre celkový psychoklímu prijímateľov sociálnych služieb v zariadení ARCUS.

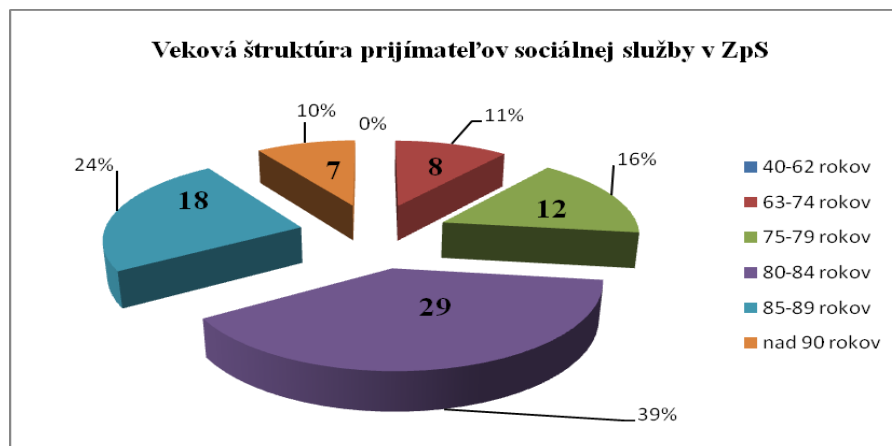
4. ŠTRUKTÚRA PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB ZARIADENIE PRE SENIOROV

Zariadenie poskytovalo k 31.12.2021 starostlivosť 74 prijímateľom sociálnych služieb celoročnou pobytovou formou v zariadení pre seniorov, z toho bolo 22 mužov (30%) a 52 žien (70%)

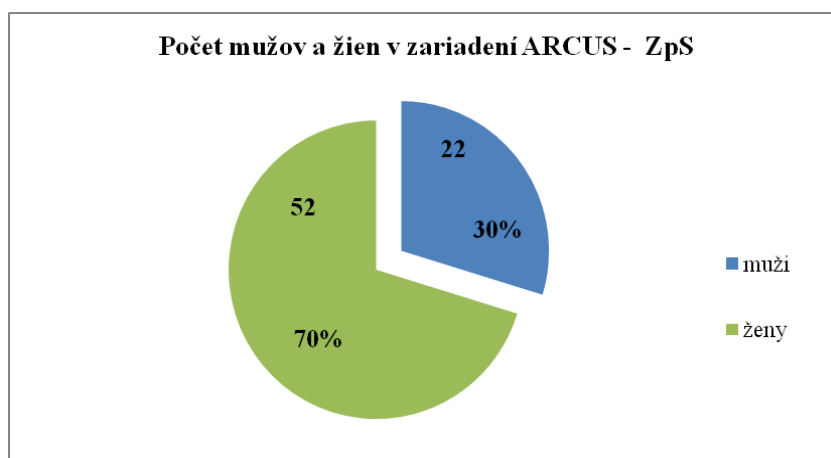
Tab. č. 1: Veková štruktúra prijímateľov sociálnej služby zariadenia ZpS ARCUS k 31.12.2021

Vek	Počet	% z celkového počtu
40-62 rokov	0	0
63-74 rokov	8	11 %
75-79 rokov	12	16 %
80-84 rokov	29	29 %
85-89 rokov	18	18 %
nad 90 rokov	7	10 %
Spolu	74	100

Graf č. 1 Veková štruktúra prijímateľov sociálnej služby zariadenia ARCUS k 31.12.2021

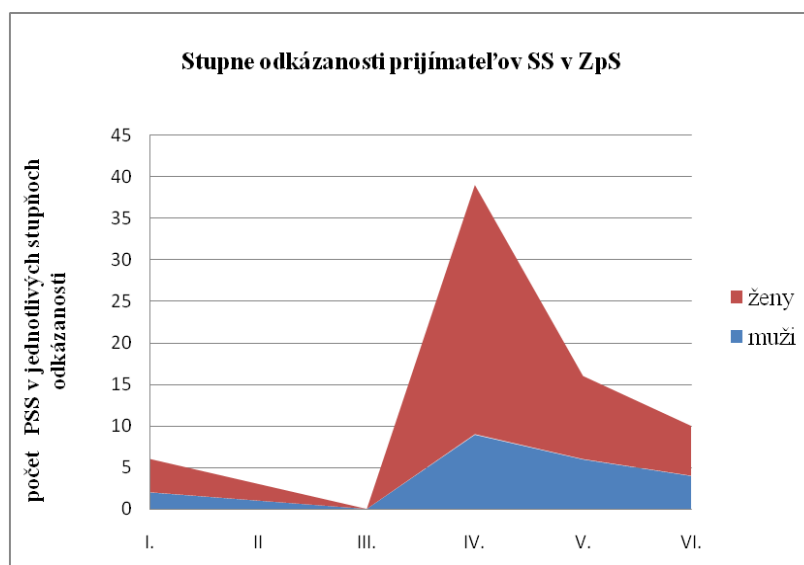
Graf č.2 Počet mužov a žien v zariadení ARCUS k 31.12.2021

Tab. č. 2: Odkázanosť na sociálnu službu v ZpS k 31.12.2021

Stupeň odkázanosti	muži	ženy
I.	2	4
II	1	2
III.	0	0
IV.	9	30
V.	6	10
VI.	4	6

Graf č.3 Odkázanosť na sociálnu službu v ZpS k 31.12.2021

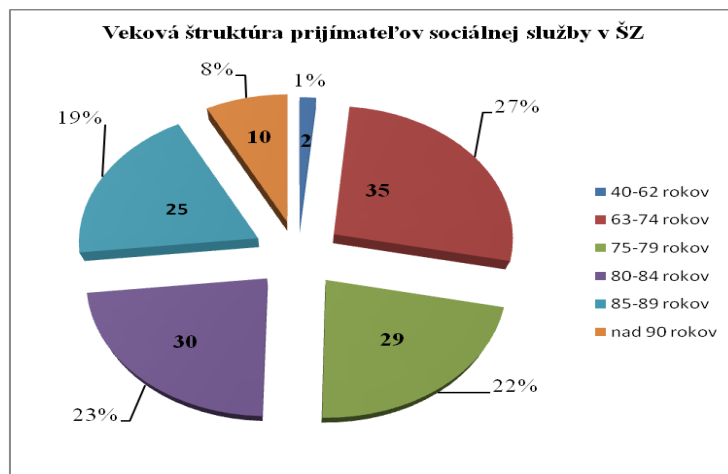
ŠPECIALIZOVANÉ ZARIADENIE

Zariadenie poskytovalo k 31.12.2021 starostlivosť 131 prijímateľom sociálnych služieb celoročnou pobytovou formou v zariadení pre seniorov, z toho bolo 45 mužov (34 %) a 86 žien (66 %)

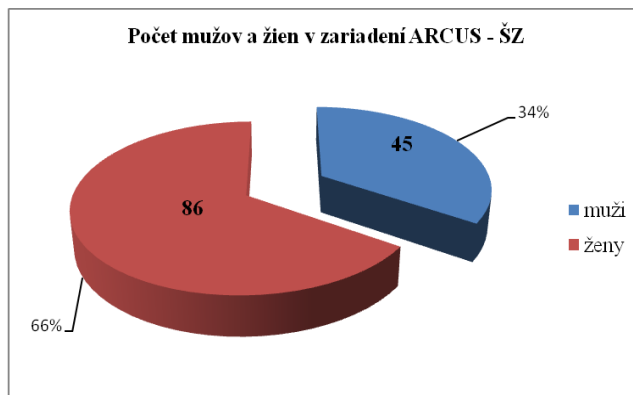
Tab. č. 1: Veková štruktúra prijímateľov sociálnej služby zariadenia ŠZ ARCUS k 31.12.2021

Vek	Počet	% z celkového počtu
40-62 rokov	2	1 %
63-74 rokov	35	27 %
75-79 rokov	29	22 %
80-84 rokov	30	23 %
85-89 rokov	25	19 %
nad 90 rokov	10	8 %
Spolu	131	100

Graf č. 1 Veková štruktúra prijímateľov sociálnej služby zariadenia ARCUS k 31.12.2021

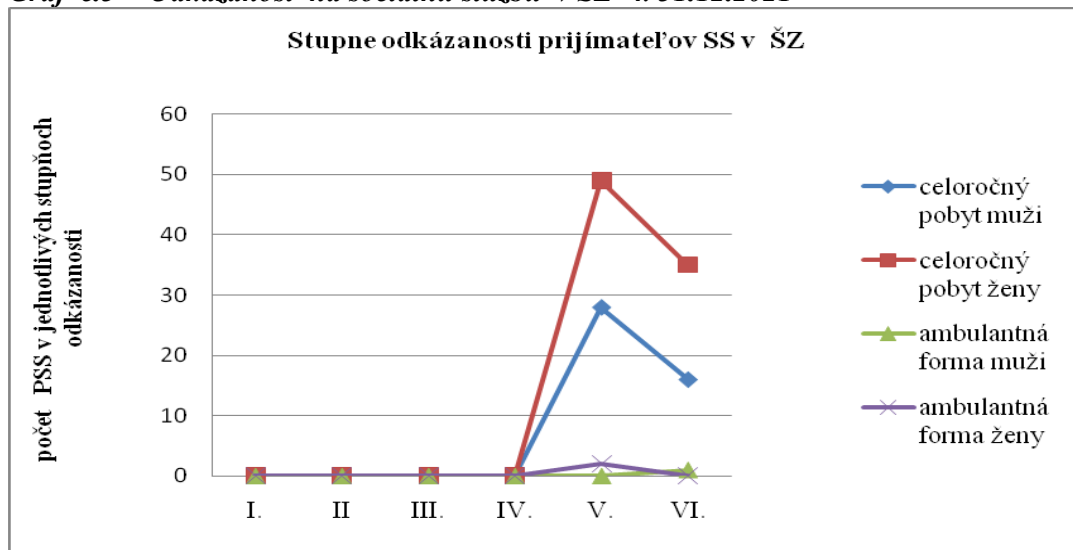
Graf č.2 Počet mužov a žien ŠZ v zariadení ARCUS k 31.12.2021

Tab. č. 2: Odkázanosť na sociálnu službu v ŠZ k 31.12.2021

Stupeň odkázanosti	celoročný pobyt		ambulantná forma	
	muži	ženy	muži	ženy
I.	0	0	0	0
II	0	0	0	0
III.	0	0	0	0
IV.	0	0	0	0
V.	28	49	0	2
VI.	16	35	1	0

Graf č.3 Odkázanosť na sociálnu službu v ŠZ k 31.12.2021

Tab.č.3: Počet prijímateľov sociálnych služieb v ŠZ podľa jednotlivých typov Dg

Typ DG/počet	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
F 00 /G 30 - Alzheimerova choroba	25	29	51	72	86	104	111	120	138	143	93
G 20 / G 21 - Parkinsonova choroba	4	4	10	15	20	25	26	27	64	72	21
G 35 – Skleróza multiplex	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2
F 20 - Schizofrénia	2	4	4	7	9	16	17	17	9	9	4
F 70 – Ľahká duševná zaostalosť	4	4	5	5	5	5	5	5	6	6	4
F 06 – Organický psychosyndróm	10	16	21	30	32	38	42	43	46	50	38

5. PREHLAD SOCIÁLNYCH SLUŽIEB VYKONÁVANÝCH V PRIEBEHU ROKA 2021

Poslaním zariadenia sociálnych služieb ARCUS je poskytovať kvalitné sociálne služby v zmysle Zákona č.448/2008 Z.z o sociálnych službách zamestnancami s odbornou kvalifikáciou na základe etického a odborného prístupu v súlade s ochranou ľudských práv a základných slobôd tak, aby pre prijímateľov sociálnych služieb boli vykonávané odborné činnosti, obslužné činnosti a ďalšie činnosti, rozvíjané a podporované také opatrenia, programy a postupy, ktoré by prostredníctvom podpory zdravého starnutia viedli k zlepšeniu zdravotného stavu našich seniorov, podporovali ich aktívny život a vytvárali predpoklady pre udržanie fyzických a psychických schopností podľa ich želania, možností a schopností:

- pri poskytovaní sociálnej služby zohľadňujeme návyky prijímateľov sociálnych služieb a spĺňame definované štandardy kvality sociálnych služieb,
- zapájame prijímateľov sociálnych služieb do verejného diania v zariadení, v meste a v spoločnosti,
- zaisťujeme nekonfliktné spolužitie prijímateľov sociálnych služieb a ich bezpečnosť,
- zachovávame a pestujeme kontakt s rodinou, blízkymi a komunitami,
- zvyšujeme kvalifikáciu, zlepšujeme zručnosti zamestnancov zariadenia ARCUS,
- vytvárame pracovné prostredie vylučujúce vznik možných chýb a podporujúce vzájomnú dôveru, zodpovednosť, motiváciu a partnerstvo,
- dlhodobo modernizujeme zariadenie ARCUS novým a kvalitnejším vybavením.

Cieľom poskytovania sociálnej služby **ambulantnou formou** je skvalitnenie a zlepšenie života, skvalitnenie celkovej psychosociálnej situácie seniora, jeho aktuálneho stavu, snaha o stabilizáciu a udržanie úrovne psychomotoriky, bežných denných a sebaobslužných úkonov, zamedzenie spoločenskej izolácie, poskytovanie sociálneho poradenstva aj rodine alebo inej fyzickej osobe, ktorá zabezpečuje pomoc fyzickej osobe v domácom prostredí, na účel spolupráce pri sociálnej rehabilitácii. Zariadenie ARCUS – ŠZ a ZpS má schválenú kapacitu poskytovania sociálnej služby tohoto druhu 10 prijímateľov. Prijímateľovi je poskytovaná sociálna služba každý pracovný deň v čase od 7.00 do 16.30 hod. V súvislosti s pandemiou COVID-19 bola táto sociálna služba v prevádzke pozastavená do zlepšenia pandémieckej situácie.

Hlavným cieľom ARCUSu je „zvýšiť pripravenosť organizácie pre kvalitný výkon náročných činností a poskytovanie kvalitnejších existujúcich i nových sociálnych a ďalších služieb v súlade s trendmi pri zvyšujúcom sa počte osôb vyššieho veku so zmiešanými diagnózami a s Alzheimerovou a Parkinsonovou chorobou“ a humanizovať prostredie zariadenia.

**POSKYTOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V ZMYSLE ZÁKONA
č. 448/2008 Z.z. O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH V ZNENÍ NESKORŠÍCH
PREDPISOV:**

- pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby
- pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov
- **základné sociálne poradenstvo** spočíva v poskytovaní základných informácií o možnostiach riešenia problémov prijímateľov sociálnej služby a v sprostredkovaní ďalšej odbornej pomoci (psychologickej, právnej, inej). V rámci sociálneho poradenstva sú poskytované poradenské služby aj občanom mesta Košice a blízkeho okolia. Jedná sa o poskytovanie konkrétnych informácií o možnostiach poskytovania sociálnej služby v špecializovanom zariadení, zariadení pre seniorov alebo v inom zariadení v zmysle zákona 448/2008 o sociálnych službách v.z.n. Súčasťou sociálno - poradenskej činnosti je aj spolupráca s rodinnými príslušníkmi prijímateľov sociálnej služby, čo vedie k skvalitneniu poskytovaných služieb.
- **sociálna rehabilitácia** je odborná činnosť zameraná na podporu samostatnosti, nezávislosti, sebestačnosti fyzickej osoby. Cieľom je podporovať samostatnosť prijímateľov pri všetkých činnostiach a aktivitách. To sa realizuje nácvikom a rozvojom sociálnych zručností, posilňovaním samostatných návykov pri sebaobsluže a pri sociálnych aktivitách (napr. samostatná orientácia v novom prostredí, nácvik používania kompenzačných pomôcok, nácvik priestorovej orientácie a samostatného pohybu, samostatné vybavovanie jednoduchých úradných záležitostí a podobne). V neposlednom rade úlohou sociálnej rehabilitácie je socializácia prijímateľa sociálnej služby do nového sociálneho prostredia, do ktorého prichádza.
- **ošetrovateľská činnosť v zariadení** je súbor pracovných činností, ktoré vykonávajú zdravotnícki pracovníci s cieľom predĺžiť a skvalitniť život klientov v zariadení ARCUS – ŠZ a ZpS. Cieľom ošetrovateľskej starostlivosti je zabezpečiť bio – psycho – sociálne potreby prijímateľom sociálnych služieb, ktorí sa nachádzajú v určitom prostredí a v určitom stave zdravia. Cieľovou skupinou je klient postihnutý chronickou alebo nevyliciteľnou chorobou, trvalým hendikepom, vrodenným alebo získaným následkom úrazu. Takéto postihnutie môže trvať často aj celý život. Ďalej sú to seniori, ktorých zdravie najviac ohrozuje strata pamäti (demencia), chorobný smútok a sklúčenosť (depresia), nádorové ochorenia, choroby srdca a ciev, respiračné ochorenia, neschopnosť udržať moč a stolicu, pohybové ochorenia a úrazy, diabetes mellitus. Tieto ochorenia môžu byť okrem samotného procesu starnutia vyvolané rôznymi príčinami, (stres, depresia, strach, ekonomická situácia, hnev, strata domova, osamelosť) ktoré vedú k nežiaducim aktivitám. Preto cieľom činnosti zdravotného personálu je:
  - udržiavať a podporovať telesné, duševné a sociálne zdravie prijímateľov sociálnych služieb v súlade so sociálnym prostredím,
  - poskytovať ošetrovateľskú starostlivosť zameranú na čo najrýchlejšie získanie sebestačnosti prijímateľa sociálnej služby,
  - zachovávať, udržiavať optimálny zdravotný stav a zlepšiť kvalitu života,

- zabezpečiť primárne a sekundárne potreby,
- poskytovať individuálnu ošetrovateľskú starostlivosť,
- poskytovať ošetrovateľskú rehabilitáciu, - monitorovať a uspokojovať potreby prijímateľov sociálnych služieb súvisiacich so zmenou zdravotného stavu,
- aktívne podporovať príbuzných pri starostlivosti o prijímateľa sociálnej služby,
- uplatňovať v starostlivosti o prijímateľov sociálnych služieb získané vedomosti a poznatky, v zhode s etickými princípmi a právami občanov postihnutých demenciou,
- zmiernovať utrpenie a zabezpečiť dôstojný život.

Ošetrovateľskú starostlivosť zabezpečuje najpočetnejšia časť personálu zariadenia ARCUS pod vedením vedúcej zdravotného úseku, ktorá riadi a organizuje prácu sestier, praktických sestier, opatrovateľov, pomocných opatrovateľov a rehabilitačných pracovníkov. Systematicky a priebežne je tento personál odborne školený inštitúciami ako RÚVZ, účasťou na odborných seminároch, odbornými lektormi, lekármi, odberom odbornej literatúry a časopismi, školeniami v rámci zariadenia.

Odbornú starostlivosť o zdravotný stav našich prijímateľov sociálnej služby zabezpečujú lekári: MUDr. J. Béreš - obvodný lekár

MUDr. J. Čechová - obvodný lekár, od 1.6.2021 MUDr. M. Vargová – obvodný lekár

MUDr. T. Teššer - zubár

Do zariadenia prichádzajú podľa potreby aj ďalší špecialisti - gerontopsychiater, urológ, psychiater. V zariadení odborné lekárske konzílium vykonáva týždenne psychiater, podľa potreby chirurg, ktorý ordinuje terapiu klientom s defektmi kože. Ďalšie odborné vyšetrenia sú realizované na odborných ambulanciách v zdravotníckych zariadeniach za doprodu zdravotníckeho pracovníka.

Zariadenie ARCUS má uzatvorené zmluvy so vrtkými zdravotnými poisťovňami (VZP, Dôvera, Union) o poskytovaní a úhrade ošetrovateľskej starostlivosti v zariadení sociálnej pomoci. Stanovená suma za poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti prijímateľom sociálnej starostlivosti, ktorí spĺňajú indikačné kritéria je 3,30 € na osobu a deň. Ošetrovateľské výkony zabezpečujú sestry so špecializáciou aj v nočných pracovných zmenách. V roku 2021 bolo ošetrovaných 855 klientov. Finančné prostriedky za poskytnuté ošetrovateľské výkony boli použité na interiérové vybavenie izieb prijímateľov sociálnej služby, zlepšenie pracovného prostredia a na motiváciu zamestnancov formou odmien.

Liečebná rehabilitácia

Rehabilitácia je zabezpečovaná kvalifikovanými fyzioterapeutmi vo vyhradených priestoroch telocvične, miestnosti fyzioterapie a vodoliečby. Slúži na zlepšenie kondície a tým na zvýšenie pocitu pohody a motivácie k aktívnemu prežívaniu života u mobilných klientov. U čiastočne imobilných klientov sa pravidelným cvičením udržiava svalový tonus a pôsobí ako prevencia imobilizačného syndrómu. Pre pohybové cvičenia slúži telocvična, ktorá je vybavená športovým náradím, rebrinami, stepperom, thera trainerom a masážnym kreslom. V telocvični sa vykonávajú počas dňa u prijímateľov sociálnych služieb rehabilitačné procedúry ako:

- masáže
- posilňovanie svalov
- bicyklovanie
- podávanie parafínu

- aktívne cvičenia s prijímateľmi sociálnych služieb
- aktívno –asistované cvičenia v závesnom systéme
- špeciálne cvičenia na zlepšenie mobility a stability prijímateľov sociálnej služby.

Zariadenie disponuje miestnosťou fyzioterapie, kde sa podáva elektroliečba – laser terapia, TENS prúdy, magnetoterapia. Rehabilitácia sa vykonáva aj na lôžku (na izbe) prijímateľa sociálnych služieb, kde sa realizuje polohovanie, bazálna stimulácia, pasívne alebo aktívno-asistované cvičenia, dýchacia a cievna gymnastika, stabilizačný a balančný výcvik, nácvik sedu a stoja. Týmto zabezpečujeme pohybový a pocitový komfort prijímateľom sociálnych služieb.

Fyzioterapeuti poskytujú aj nadštandardné služby:

Lavaterm masáž s emulziou

Laser

Magnetoterapia

Bankovanie

Ultrazvuk

Solux Bioptron

Tens prúdy

Individuálna liečebná telesná výchova

Pre zabezpečovanie celkovej hygienickej starostlivosti má zariadenie ARCUS zakúpené hydromasážne výškovo nastaviteľné vane prístupné z troch strán. Zakúpením týchto technických zariadení sa snažíme o maximálny komfort a vysokú kvalitu života prijímateľov sociálnej služby žijúcich v našom zariadení.

PREHLAD AKTIVIZAČNÝCH ČINNOSTÍ VYKONÁVANÝCH V ROKU 2021 V ZARIADENÍ ARCUS – ŠZ a ZpS

Aktivizačná činnosť vzhľadom na neustálený rok, ktorý so sebou priniesol množstvo protipandemických opatrení a obmedzení boli komunitné aktivity, záujmové činnosti, kultúrno-spoločenské, športové podujatia a výlety pôvodne plánované na rok 2021 na ktorých sa mali prijímatelia sociálnej služby zúčastniť značne limitované alebo úplne zrušené. Pri aktivizačných činnostiach, ktoré boli realizované v súlade s opatreniami sa kládol maximálny dôraz na bezpečnosť, prevenciu a ochranu zdravia. Počas roka 2021 inštruktorky sociálnej rehabilitácie a sociálne pracovníčky vykonávali denné aktivity indoorové, outdoorové a rôzne formy terapií s prijímateľmi sociálnej služby. Aktivity boli realizované individuálne alebo skupinovo v závislosti od mentálnych a fyzických schopností jednotlivých prijímateľov sociálnych služieb. Podľa toho sa realizovali aktivity ako:

Individuálne a skupinové aktivizačné činnosti

Prijímateľom sociálnej služby poskytujeme sociálne služby podľa ich individuálnych potrieb, schopností a cieľov. Každý klient má vypracovaný individuálny plán. Za účelom zvyšovania kvality služieb je spracovaný systém vzdelávania zamestnancov. Našou prioritou je neustále zlepšovanie kvality života seniorov, z tohto dôvodu poskytujeme aktivizačné programy s

prvkami muzikoterapie, arteterapie, biblioterapie, canisterapie, tanečno – pohybovú aktivitu, zmyslovú stimuláciu, rozvoj pracovných zručností, spoločenské hry, športové aktivity. Realizácia týchto aktivizačných činností je na báze dobrovoľnosti.

Aktivizačná činnosť s prvkami muzikoterapie

Tento druh aktivizačnej činnosti sa vykonáva s mobilnými i imobilnými klientmi, pretože to pozitívne vplýva na ich psychiku, pomáha zmierniť negatívne pocity a zážitky. Hudba poskytuje priestor otvoriť sa dôležitým vzťahom. Cez zmyslovú rovinu zjemňuje vnímanie seba i vnímanie ľudí navzájom. Hudba nás rozochvieva a pozýva, aby sme sa rozozvučali vo vzťahu k sebe a k iným ľuďom. Počúvanie príjemnej hudby má na organizmus rovnaké účinky ako smiech, rozširuje cievy a rozprúdi krv. Cieľom aktivizačnej činnosti s prvkami muzikoterapie je teda viesť prijímateľov sociálnych služieb k hlbším osobným zážitkom, k ukludňovaniu nepokojných prijímateľov sociálnych služieb a ku komunikácii prostredníctvom hudby a spevu.

Aktivizačná činnosť s prvkami arteterapie

Arteterapia sa využíva ako cieleň prostriedok na rozvoj tvorivých schopností klientov, rozvíjanie sebazoznania a ich ďalší citový vývin. Je to psychoterapeutická a psychosociálna disciplína, využívajúca k liečebným cieľom formy a prostriedky adekvátne umeleckým formám. Pracuje najmä s tvorbou a reflexiou zameranou na proces či produkt. Prvoradým cieľom nie je vytvorenie diela, ale prostredníctvom seব্যjadenia, rozvíjania tvorivosti a schopnosti komunikovať a tým dosiahnuť odstránenie alebo zmiernenie obtiaží človeka.

Aromaterapia

Aromaterapia sa v zariadení aplikuje s mobilnými, ako i imobilnými klientmi inhalovaním vonných olejčiekov. Terapia slúži na celkové uvoľnenie napätého organizmu, odbúranie stresu a načerpanie pozitívnej energie.

Rozvoj pracovných zručností

Je to odborná činnosť na osvojenie pracovných návykov fyzickej osoby pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením za účelom obnovy, udržania alebo rozvoja jej fyzických, mentálnych a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti. Cieľom je snaha, aby prijímateľ sociálnej služby sa postupne stal samostatným a nezávislým a tým dosiahol aj vyššiu kvalitu svojho života, umožniť prijímateľovi sociálnej služby zúčastňovať sa každodenných aktivít, ktoré zvyšujú možnosť začlenenia sa a socializácie.

Pri práci sa využívajú plány činnosti s individuálnym prístupom. Možnosť zapojiť sa do práce je v týchto oblastiach :

Rozvoj pracovných zručností v záhrade :

- starostlivosť o kvetinové záhony, pestovanie ruží
- hrabanie pokosenej trávy
- zametanie chodníka
- polievanie kvetín a okrasných drevín

Rozvoj pracovných zručností ručnými prácami:

- maľovanie na sklo, maľovanie pomocou šablón
- výroba dekoratívnych predmetov z farebného papiera, krepového papiera, špajlí
- práca s voskom

Tieto aktivizačné činnosti pozitívne podporujú zdravie a pohodu prijímateľov sociálnej služby prostredníctvom zmysluplného zamestnávania sa, čo v nich udržiava pocit toho, že sú ešte stále užitoční.

Canisterapia

Canisterapia je pomocná liečba pri viacerých klinických, psychiatrických, psychopatologických a geriatrických ochoreniach, kde sa pri liečbach uplatňujú fyzické, psychosociálne a emocionálne účinky zvierat na pacienta. Ide o podpornú liečbu, pri ktorej sa využíva prirodzene kladný vzťah človeka k zvieratám. Pôsobenie na fyzické zdravie prijímateľa sociálnej služby je u canisterapie druhotné, motivuje k rehabilitácii a povzbudenie imunity prostredníctvom psychiky. Pri akejkolvek forme canisterapie musíme psa chápať len ako prostriedok, pomocou ktorého sa liečiteľ (lekár, psychológ, rehabilitačný pracovník...) ľahšie skontaktuje so svojim klientom. Preto sa canisterapia aplikuje najmä tam, kde je ťažké nadviazať kontakt s prijímateľom sociálnej služby (pri autizme, depresii, DMO). Canisterapia je vo svete veľmi známou formou alternatívnej terapie.

Zabezpečenie spirituálnych potrieb

Na 2. podlaží zariadenia sa nachádza kaplnka, ktorá slúži veriacim prijímateľom sociálnych služieb rôzneho vierovyznania. V súvislosti s pandemiou COVID-19 boli sväté omše vykonávané sporadicky, podľa toho aké opatrenia v zariadení boli prijaté. Duchovnú podporu zabezpečoval individuálnym prístupom kňaz, ak to nebolo možné snažili sme sa prijímateľom zabezpečiť počúvanie alebo sledovanie svätých omší prostredníctvom rádia alebo televízie.

Zabezpečenie fakultatívnych služieb

Všetky vyššie uvedené služby sú prijímateľom sociálnych služieb poskytované ako základné služby, ku ktorým je možné zabezpečiť aj poskytovanie fakultatívnych služieb, kam zaradujeme pedikúru, manikúru, kadernícke, holičské služby a iné, podľa individuálnych požiadaviek klientov.

Alzheimerova choroba postihuje najmä ľudí vo vyššom veku, jej výskyt u ľudí starších ako 65 rokov je približne 5%, u ľudí vo veku nad 85 rokov je to už ale približne 50% populácie. Napriek tomu, že dnešné možnosti liečby vedia zmierniť príznaky ochorenia a zlepšiť kvalitu života, stále je rastúci trend podielu ľudí postihnutých týmto ochorením odkázaných na poskytovanie sociálnej služby v špecializovaných zariadeniach. Alzheimerova choroba je ochorením mozgu, ktorá je sprevádzaná úpadkom pamäti, chápania, myslenia, plánovania, reči, schopnosti učiť sa. Oberá človeka o to najcennejšie – schopnosť myslieť, orientovať sa a postarať sa sám o seba.

Na základe daných problémov vytvárame pre prijímateľov sociálnej služby program, ktorý ich aktivizuje rešpektujúc ich možnosti a schopnosti. Aktivizačný program zahŕňa aktivizáciu počas dňa, pričom je dôležitý predovšetkým stály režim dňa a vytváranie podmienok pre realizáciu jednotlivých aktivít. Prijímatelia sociálnej služby trpiaci poruchami pamäti

(Alzheimerovou chorobou, demenciou) potrebujú úplne iný prístup ako iní klienti. Preto patria k základným formám práce s týmito prijímateľmi sociálnej služby v tunajšom špecializovanom zariadení tréningu pamäte, validácia, reminiscencia.

Tréning pamäti

Pre aktívnych seniorov a seniorov s poruchami pamäti (Alzheimerova demencia, demencie) prebiehali v našom zariadení tréningu pamäti pod vedením inštruktorov sociálnej rehabilitácie. Tréning pamäti má našich seniorov presvedčiť o tom, že úbytok pamäťových schopností vo vyššom veku je možné obmedziť, ak je pamäť primerane využívaná a cvičená. Praktickými cvičeniami zameranými na pamäť sa udržiavajú a rozvíjajú rozumové dispozície, schopnosti prijímať nové vedomosti a porozumieť im, orientovať sa v zmenách. Zároveň sa posilňuje zdravé sebedomie a udržiava sebestačnosť človeka do neskorého veku. Cieľom tréningu pamäti je vhodnými cvičeniami zameranými na posilnenie zachovaných kognitívnych (poznávacích) funkcií predísť ich zhoršeniu, naučiť ich využívať techniky ukladania údajov do pamäti (mnemotechniky) ako vhodnú kompenzáciu nedokonalosti pamäti, vytvoriť návyk na každodenné cvičenie pamäti, zvýšiť ich kvalitu života.

Obsahom tréningu pamäti sú:

- mnemotechniky - techniky ukladania informácii do pamäti
- psychomotorické cvičenia
- koncentračné cvičenia
- cvičenie pozornosti a zmyslového vnímania
- reminiscenčná terapia - práca so spomienkami
- grafomotorické úlohy
- logické úlohy
- cvičenia využívajúce dlhodobú pamäť a krátkodobú pamäť

Samotný tréning prebieha individuálne ale aj skupinovo ako cyklus stretnutí v trvaní 1,5 – 2 hodiny. Stretnutia sa uskutočňujú v pravidelných intervaloch, spravidla 1 – 2 krát týždenne v pevne stanovenom čase. Cieľom skupinového tréningu pamäti je interakcia medzi účastníkmi, zníženie závislosti stimuláciou pamäti a povzbudzovanie ich sebadôvery, aby boli zmysluplne zamestnaní a aby sme u nich cielene udržiavali schopnosť písať a čítať.

Aktivizačný program s prvkami reminiscencie – práca so spomienkami

Tento program využíva spomienky a ich vybavovanie prostredníctvom rôznych podnetov. Reminiscencia vychádza zo skutočnosti, že aj keď v pokročilom štádiu demencie býva postihnutá krátkodobá pamäť, tak dlhodobá pamäť je stále pomerne zachovaná. Prostredníctvom tejto terapie sa snažíme spolu s prijímateľmi sociálnej služby "opäť si zaspomínať" na ich detstvo, mladosť, život pred ich ochorením. Veľmi dôležitá je spolupráca s rodinou, ktorá môže poskytnúť mnoho dôležitých informácií o živote prijímateľa sociálnej služby, ale môže taktiež doniesť predmety či fotografie, ktoré evokujú spomienky a majú pre nich emočný význam.

Zmyslová stimulácia u ľudí s Alzheimerovou chorobou a demenciou v miestnosti Snoezelen

Je preukázané, že zmyslová stimulácia u ľudí s Alzheimerovou chorobou a ďalšími formami demencie znižuje rozrušenie a nepokoj, a tiež zlepšuje spánok, z tohto dôvodu zmyslová stimulácia znamená zlepšenie kvality života pre pacienta rovnako ako aj pre jeho opatrovateľa. Za zmyslovú stimuláciu môžeme celkom jednoducho považovať čokoľvek, čo stimuluje jeden z našich piatich zmyslov.

Stimulácia zraku: Zrak je náš najdôležitejší zmysel, získavame cez neho najviac informácií a poskytuje nám najširší záber možností stimulácie. Vizuálna stimulácia u pacientov s Alzheimerovou chorobou môže zahŕňať svetlo, farbu, tvar či pohyb, alebo kombináciu týchto prvkov. Jemné svetlá, kaleidoskopy, farebné maľby, prírodopisné filmy, blikajúce vianočné stromčeky, krásny západ slnka: to všetko sú príklady vizuálnej stimulácie. Niektoré zrakové podnety môžu navyše stimulovať pamäť: západ slnka môže pacientovi pripomenúť spomienku na podobný západ slnka v jeho minulosti. Klasická maľba môže pripomenúť návštevu v múzeu alebo semináre umenia zo školy.

Zvuková stimulácia: Naše uši nám poskytujú druhý najsilnejší zdroj zmyslovej stimulácie. Naše oči nám dovoľujú vychutnať si maľby Rembrandta a sochy Michelangela. Naše uši nám dovoľujú zdieľať génia Mozarta a Beethovena či zobúdať sa pri symfónii vtákov za jarného rána. Pre ľudí s Alzheimerovou chorobou a demenciou je zvuková stimulácia efektívna na zlepšenie nálady, relaxáciu a poznávanie rovnako ako pre hocikoho iného. Upokojujúce účinky hudby sú dobre známe. Prírodné zvuky sú pravdepodobne na náladu a meditáciu najlepšie. Zvukovú stimuláciu možno použiť rôznymi spôsobmi a s rôznymi efektmi.

Stimulácia chuti: Chuť je v mnohých ohľadoch najpríjemnejší z našich zmyslov; veľa závisí aj od toho, koľko dôrazu človek kladie na jedlo a jedenie. Chuť je veľmi tesne naviazaná na arómu a môže viesť k rozpomätaniu. Oblúbené jedlo alebo chod, ktorý pacient nemal dlhý čas, môže uvoľniť záplavu spomienok.

Čuchová stimulácia: Niektoré z našich najsilnejších spomienok a asociácií spúšťa aróma. Vôňa, ktorú si spájame s udalosťou alebo momentom v minulosti, nás často preniesie do tohto momentu. Môže však urobiť oveľa viac, než len rozhybať pamäť. Pamäť však povzbudzuje a všetko, čo dokáže obnoviť spomienky by malo byť dennou súčasťou života človeka s demenciou.

Stimulácia hmatu: Všetko čoho sa dá dotknúť a všetko, čo sa môže dotknúť nás, môže byť stimulujúce. Každý pevný objekt má textúru, teplotu, tvar. Hmat zahŕňa tiež rozlišovanie a rozpoznanie teploty, bolesti a pozície tela (propriocepcia).

Základy informatiky pre seniorov

Práca s počítačom prebieha v počítačovej miestnosti s cieľom podporiť záujem seniorov o využívanie moderných komunikačných technológií, získať základné zručnosti pri samotnej práci s počítačom, s Internetom, mobilným telefónom, či s tabletom. Pomocou moderných technológií tak dokážu naši seniori ostať v kontakte so svojimi blízkymi a udržať krok s moderným svetom.

Psychomotorické cvičenia

Psychomotorické cvičenia sa zameriavajú na stimuláciu, rozvoj a podporu psychomotoriky. Vytvára tzv. bio-psycho-socio-spirituálnu pohodu človeka. Umožňuje formu aktívneho odpočinku, proces regenerácie a rovnomerne rozvíja fyzickú, psychickú a spoločenskú stránku osobnosti. Pri cvičeniach ide o stimuláciu neuromotoriky, zlepšenie spolupráce jednotlivých častí tela a koordinácie pohybov. Pri psychomotorických cvičeniach sa využívajú dostupné pomôcky ako loptičky, igelitové vrecia, noviny, deky a pod.

Motogeragogika

Motogeragogika – psychomotorická aktivizácia seniorov vychádza z dlhodobých skúseností práce s osobami trpiacimi Alzheimerovou demenciou a všestranne podporuje ich osobný rozvoj prostredníctvom hravých psychomotorických cvičení v kombinácii so stimuláciou vecami každodennej potreby.

V dôsledku tejto intervencie dochádza k výraznému zlepšeniu u seniorov, u ktorých by sme už žiadne zlepšenie, ani fyzické, ani psychické, neočakávali. Motogeragogika zahŕňa zároveň telesné, kognitívne i sociálne aspekty a pomáha seniorom k tomu, aby sa opäť „vracali do života“.

Validácia

Validácia znamená uznanie, potvrdenie. Ide o uznanie hodnoty človeka bez ohľadu na to do akej miery je orientovaný a o potvrdenie emočného prežívania jednotlivca. Je to metóda komunikácie s dezorientovaným starým človekom trpiacim demenciou. Pre praktické využívanie v každodennej práci s chorými validácia umožňuje určiť fázu dezorientácie, odhadnúť typ správania dezorientovaných starých ľudí a ponúka jednoduché praktické techniky komunikácie. Prostredníctvom validácie získajú dezorientovaní empatické aktívne počúvanie, neodsudzovanie, ale práve naopak akceptovanie ich hľadiska reality. V tomto rozmere, v ktorom rastie medzi chorým a validujúcim opatrovateľom dôvera, sa odstraňujú pocity strachu a nutnosť ho obmedzovať. V konečnom dôsledku je vedomie postihnutého človeka znovu posilňované ľudskými hodnotami a zlepšujú sa aj jeho telesné a sociálne funkcie.

Aktivizácia formou terapeutických bábik a interaktívnej terapeutickkej mačky

Terapeutické bábiky alebo v origináli "empathy dolls" prebúdajú ľudské reakcie, stávajú sa médiom, objektom hry a terapie. Zariadenia ARCUS disponuje štyrmi bábikami. Tieto bábiky svojimi parametrami do istej miery pripomínajú skutočné deti a tak pozitívne stimulujú zmyslové orgány klienta v pokročilom štádiu demencie. Nielenže pomáhajú seniorom oživiť spomienky na produktívne obdobie života, ale reagujú na nich objímaním, bozkami, prihovaraním sa a úsmevom. Prostredníctvom práce s terapeutickými bábikami sa nám darí u seniorov obnoviť komunikáciu, spoluprácu s personálom, znížiť agresívne prejavy, napätie a psychomotorický nepokoj.

Interaktívna terapeutická mačka poskytuje široké možnosti využitia pri terapii osôb s rôznymi druhmi znevýhodnenia. Pre seniorov je nenahraditeľným spoločníkom, ktorý zmierni ich osamelosť. Poslúži aj ako aktivizačná pomôcka u osôb s demenciou alebo Alzheimerovou chorobou, u ktorých oživuje spomienky a evokuje potrebu starať sa a ochraňovať. Mačku

využívame aj pri terapii osôb s ťažkým a viacnásobným postihnutím; reakcie mačky (pohyb, mňaukanie, pradenie) sú pre nich cennou odmenou za pohyb či verbalizáciu.

Senior časopis a poštová schránka – zberateľka

O činnostiach a aktivitách, ktoré sa uskutočňujú v zariadení ARCUS sú prijímatelia sociálnej služby informovaní aj prostredníctvom časopisu SENIOR, ktorý pravidelne vychádza raz za štvrtýrok. V časopise sú uverejňované články našich prispievateľov ako z radov prijímateľov sociálnych služieb tak aj zamestnancov. Poštová schránka slúži pre všetkých tých prijímateľov sociálnej služby zariadenia ARCUS, ktorí nemajú odvahu k ústnemu prejavu a vypovedaniu svojej nespokojnosti či spokojnosti s nejakou z poskytovaných sociálnych služieb v zariadení. Slúži ako zberateľka všetkých, či už kladných alebo záporných odkazov a pripomienok, či návrhov adresovaných zo strany prijímateľov sociálnej služby v zariadení ARCUS k jednotlivým úsekom zariadenia. Do poštovej schránky môžu byť vhadzované odkazy, pripomienky a návrhy, ktoré budú prijímateľom sociálnej služby podpísané, alebo prijímateľ ostane v anonymite. V prípade podpísaných odkazov, pripomienok, sťažností sa na dotazy zo strany prijímateľa sociálnej služby odpovie.

Liečebná rehabilitácia

Rehabilitácia je zabezpečovaná kvalifikovanými rehabilitačnými pracovníkmi vo vyhradených priestoroch telocvične, miestnosti fyzioterapie, ktorým to odporučil odborný lekár. Slúži na zlepšenie kondície a tým na zvýšenie pocitu pohody a motivácie k aktívnemu prežívaniu života. Pre pohybové cvičenia slúži miestnosť pre liečebnú telesnú výchovu, ktorá je vybavená športovým náradím, rebrinami, stepperom. V miestnosti liečebnej výchovy sa vykonávajú počas dňa u prijímateľov sociálnych služieb rehabilitačné procedúry ako:

- masáže
- posilňovanie svalov
- bicyklovanie
- podávanie parafínu
- aktívne cvičenia s prijímateľmi sociálnych služieb

Zariadenie disponuje miestnosťou fyzioterapie, kde sa podáva elektroliečba – laser terapia, TENS prúdy, magnetoterapia. Rehabilitácia sa vykonáva aj u lôžka (na izbe) prijímateľa sociálnych služieb.

Individuálne plánovanie v zariadení

Zariadenie plánuje poskytovanie sociálnej služby podľa individuálnych potrieb, schopností a cieľov prijímateľa sociálnej služby, vedie písomné individuálne záznamy o priebehu poskytovania sociálnej služby, ktoré následne vyhodnocuje za účasti prijímateľa sociálnej služby. Pred prijatím prijímateľa sociálnej služby do zariadenia dochádza k zberu základných údajov o klientovi. Pri prijatí prijímateľa sociálnych služieb do zariadenia je vyhotovená anamnéza jeho osobných údajov. Ak ide o prijímateľa sociálnej služby s ťažkým zdravotným postihnutím údaje o ňom poskytujú najbližší príbuzní. Počas prvých dní v zariadení sa prijímateľovi sociálnych služieb venuje zvýšená pozornosť z dôvodu adaptácie a je mu pridelený sociálny pracovník, ktorý mu bude nápomocný a pomôže mu aktivizovať vnútorný

potenciál, sformulovať osobné ciele a zapojí ho do aktivít v zariadení. Prijímateľ sociálnej služby za pomoci sociálneho pracovníka zosumarizuje svoje očakávania, osobné ciele a túžby a následne je vyhotovený individuálny rozvojový plán osobnosti. Tento písomný záznam sa skladá z anamnézy, sociálneho rozvojového plánu, ošetrovateľského a terapeutického plánu. Individuálne plány osobnosti sa polročne písomne vyhodnotia a závery sa následne prehodnocujú s prijímateľom sociálnej služby za pomoci sociálneho pracovníka.

Úschova cenných vecí

Zariadenie ARCUS má vytvorené podmienky na úschovu cenných vecí prijímateľov sociálnej služby v osobitnom bezpečnom priestore. Zariadenie prevezme do úschovy cenné veci od prijímateľa sociálnej služby, ktorý o ich prevzatie požiada pri nástupe alebo počas pobytu v zariadení. Pri prevzatí cenných vecí uzatvorí poskytovateľ sociálnej služby s prijímateľom zmluvu o úschove cenných vecí, ktorú zaeviduje do registra zmlúv o úschove cenných vecí, v súlade s internou smernicou o úschove cenných vecí. V prípade úmrtia prijímateľa sociálnej služby sú veci predmetom dedičského konania.

KULTÚRNO – ZÁUJMOVÁ ČINNOSŤ V ROKU 2021

Kultúrno – záujmová činnosť je súčasťou vnútorného života a jednou z foriem trávenia voľného času. Celoročné plány kultúrno – spoločenskej a záujmovej činnosti sú prispôsobené individuálnym potrebám, požiadavkám a záujmom našich prijímateľov sociálnych služieb. Organizovaním aktivít rôzneho žánru sa snažíme o zníženie alebo odstránenie citovej deprivácie a uspokojenie vyšších potrieb, ktoré pozitívne ovplyvňujú celkové prežívanie a správanie človeka.

Celková situácia v II. vlne pandémie bola kritická a preto opatrenia v zariadení sa sprísňovali. Seniori boli z tejto situácie unavení, chýbal im osobný kontakt z rodinou, aj keď kontakt s rodinou sme zabezpečovali pomocou informačno technologickej komunikácie, sociálnych sietí ako napr. Skype, Messenger, Whatsap a pod. Vzhľadom k prijatým opatreniam v súvislosti so šírením ochorenia na Covid 19 nebolo možné realizovať kultúrne podujatia tak, ako sme boli zvyknutí. Celá kultúrno - záujmová činnosť v roku 2021 bola poznačená pandemiou koronavírusu.

V mesiaci marec po skoro roku obmedzení, pozastavenia kultúrno-spoločenského života sme v zariadení pri príležitosti Medzinárodného dňa žien zablahoželali všetkým ženám. Ako poďakovanie pre všetkých bol poobedňajší bezkontaktný koncert v záhrade zariadenia. V rámci Týždňa mozgu sme pripravili zaujímavé aktivity na precvičenie pamäti. V súlade s protipandemickými opatreniami v malých skupinkách sa naše stretnutia niesli v duchu cvičení zameraných na tréning pamäti , kvízy zamerané na koncentráciu a pozornosť. S príchodom teplých slnečných dní sme sa pustili do práce v záhrade zariadenia, aby sme spríjemnili prostredie nie len pre našich prijímateľov, ale aj pre návštevníkov, pre ktorých je záhrada priestor na oddych a relax. Leto začalo s uvoľňovaním opatrení súvisiacich s Covid -19 a preto sem pre našich prijímateľov sociálnej služby zorganizovali množstvo zaujímavých akcií.

Jednou z nich bol jednodňový výlet do Markušoviec. Navštívili sme kaštieľ, letohrádok a zastavili sme sa na Spišskom salaši, kde si vychutnali naše tradičné slovenské jedlá.

V Kulturparku, ktorý je na 5 min. od nášho zariadenia, sa naši seniori mohli oboznámiť a vidieť na generálnej skúške Detského folklórneho súboru Hanička tvorbu tohto súboru.

V mesiaci júl sa uskutočnilo letné posedenia – Záhradná slávnosť, ktorú pripravil Samosprávny výbor obyvateľov zariadenia ARCUS., na ktorom účinkovali tanečná skupina Šťastná žena a k počúvaniu hral krúžok denného centra Starého mesta Košice pod vedením Ing. Slaninu. V polovici mesiaca júl sa naši seniori vybrali na potulky po historickom centre Košíc vyhladkovým vláčikom Nostalgia, koncom júla k nám do zariadenia zavítali zdravotní klauni, ktorí priniesli závan dobrej nálady a smiechu, zanechali veľa pozitívnej energie.

V septembri sme usporiadali v zariadení Športové hry so zaujímavými športovými disciplinami. KSK pre svoje zariadenia, ktoré má v zriaďovateľskej pôsobnosti predsa našiel spôsob ako aj v čase Covidu sa poďakovať seniorom a vzdať im úctu. Pripravil putovný hudobno-kultúrny program, ktorý sa realizoval bezkontaktné – formou vystúpení v exteriérových priestoroch. Účinkujúci – Konzervatórium Jozefa Adamoviča v Košiciach so svojimi žiakmi a pedagógmi pripravili hodinový program, v ktorom sa striedalo hovorené slovo s hudobnými vstupmi. V rámci októbra – Mesiaca úcty k starším Knižnica pre mládež vyhlásila výzvu „Napiš list – poteš srdce“. Touto aktivitou chcela prispieť a podporiť starkých, najmä v zariadeniach pre seniorov a najmä v čase, keď zavedenými opatreniami pred šírením korona vírusu narastala ich sociálna izolácia, tým že kultúrne podujatia sa nemohli konať. Deti doma, v škole napísali listy plné povzbudivých, milých a láskavých slov, niektoré doplnili svojimi kresbami, aby potešili nielen svojich starkých doma, ale aj starkých v zariadeniach.

Koncertná sála a profesionálni umelci prišli priamo k nám do zariadenia. Združenie Slavonic o.z. je združenie založené na základe potreby prinášať ľuďom kultúru a umenie. V rámci projektu *Koncerty v Domovoch sociálnych služieb 2021*, ktoré podporilo Ministerstvo kultúry si mohli naši seniori online vypočuť filmovú hudbu v trvaní 40 minút. Súčasťou koncertu bolo aj hovorené slovo, ktorým sa našim seniorom účinkujúci prihovorili. Práve v týchto covidových časoch, keď seniori nemohli opustiť zariadenie sa mu veľmi potešili a aspoň na chvíľu sa v myšlienkach preniesli do koncertnej sály.

V zariadení si každoročne ožívujeme vianočné a predvianočné tradície, medzi ktoré patrí aj sviatok sv. Mikuláša, ktorý je neodmysliteľnou súčasťou adventného obdobia. Tento rok bol však iný ako minuloročné, poznačený koronavírusom. Vzhľadom k prijatým hygienicko-epidemiologickým opatreniam prijatým v zariadení sme nemohli urobiť veľký program pre všetkých, preto Mikuláš a jeho pomocníci – anjel a čert, prišli ku každému prijímateľovi sociálnej služby individuálne priamo na izbu, aby im odovzdali mikulášsky balíček. Aj napriek mimoriadnej situácii sme strávili príjemné, uvoľnené chvíle v spoločnosti Mikuláša a jeho pomocníkov - anjela a čerta, chodbou sa ozývala nie len vianočná hudba, ale aj smiech a dobrá nálada.

Aj v tomto roku sa naše zariadenie zapojilo do projektu „*Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok*“. Cieľom projektu bolo obdarovať obyvateľov v zariadeniach sociálnych služieb vianočnými darčekom, ktoré zabezpečili ľudia z celého Slovenska. Vianočné obdobie má byť obdobím vzájomnej spolupatričnosti a rodinnej pohody. Avšak nie každému človeku je určené miesto pri spoločnom rodinnom stole. Aj v zariadení ARCUS máme seniorov, ktorí nemajú žiadnych blízkych príbuzných, alebo žijú v zahraničí a nemôžu byť so svojimi blízkymi. *Projekt Vianočný zážrak* od roku 2017 prepája vianočné prania osamelých seniorov v zariadeniach sociálnych služieb a ľudí, ktorí majú záujem im tieto prania splniť a vrátiť do

ich životov kúsok Vianoc. Obdarovaných týmto spôsobom bolo 15 prijímateľov sociálnej služby. Ak niekomu pomôžeme, ten pocit v našom vnútri je na nezaplatenie.

V závere roka sme pre našich seniorov pripravili *Vianočné trhy*, ktoré však boli poznačené nepriaznivou pandemickou situáciou. Trhy boli bez rodinných príslušníkov a vianočného programu. No nechýbali všelijaké dobroty, pečená klobáska, vianočný punč, medovníčky. Aj keď v komornejšej atmosfére si tieto chvíle seniori vychutnávali a veríme, že budúci rok, keď sa upraví alebo celkom zmizne covidová situácia budú nielen Vianočné trhy, ale aj celý kultúrno-spoločenský život veselší.

Samotné zariadenie ARCUS a OZ príbuzných a priateľov zariadenia ARCUS, ktoré úzko spolupracuje so zariadením, sa v roku 2021 uchádzalo o nasledovné projekty:

Grantový program Opora 2021 – cieľom projektu je návrat seniora k spoločenskému životu, samostatný pohyb v interiéri zariadenia, aktívne udržiavanie mobility za priamej účasti a spolupráce klientky - projekt OZ nepodporený,

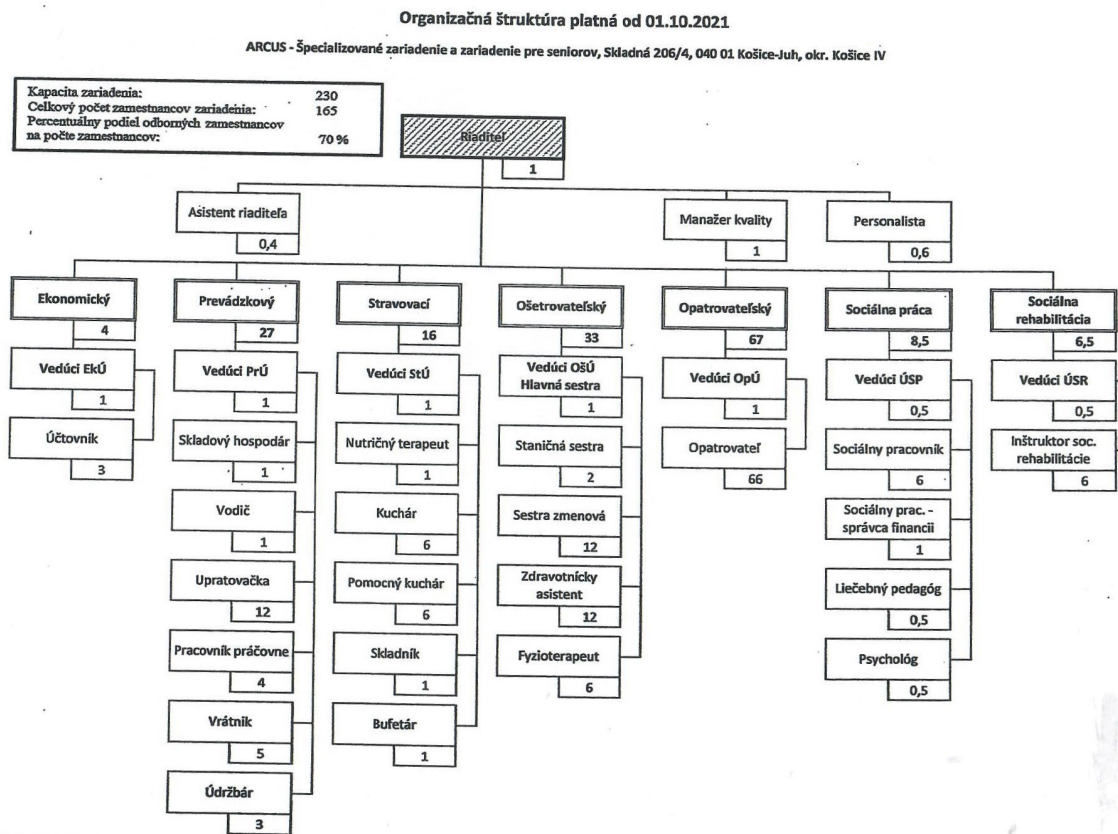
- *Mimoriadny grantový program „Pomáhame SPPolu* – cieľom projektu bolo posilniť a podporiť imunitný systém prijímateľov SS a poskytnúť im čo najbezpečnejšie prostredie počas náročného obdobia pandémie nového koronavírusu COVID -19 - projekt podporený

- *Grantová výzva Nadácie Ponti* – „*Vy rozhodujete, my pomáhame*“ - projekt zameraný na aktivizáciu pohybového aparátu klientov zariadenia, rozvíjať a posilňovať jemnú a hrubú motoriku seniorov, senzomotoriku, koordináciu využitím metód rehabilitácie prostredníctvom Pocitového chodníka - projekt OZ nepodporený.

- *Grantový program Nápad pre 3 generácie 2021* – cieľom projektu Tvorivé dielne s hlinou 4-živly je prinavrátiť ľudí späť ku našim Koreám, späť k remeslám – ručnej práci v súlade s prírodou, odovzdávanie si kultúrneho dedičstva, tvorba umeleckej a úžitkovej keramiky – projekt OZ nepodporený.

6. PERSONÁLNE ZLOŽENIE A ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA POSKYTOVATEĽA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

V zariadení pracovalo v roku 2021 165 zamestnancov podľa nižšie uvedenej organizačnej štruktúry:

V zariadení ARCUS sa v roku 2021 menila organizačná štruktúra. Počet zamestnancov ostal nezmenený, zmenil sa zdravotný úsek, ktorý sa rozdelil na ošetrovateľský a opatrovateľský úsek. Taktiež sa zmenil sociálny úsek, ktorý sa rozdelil na sociálnu prácu a sociálnu rehabilitáciu.

Systém odmeňovania zamestnancov ARCUS je v súlade so Zákomom č.553/2003 Z.z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v zmysle nariadenia vlády SR č.341/2004 Z. z. a taktiež v zmysle ustanovení § 13 a § 118 Zákonníka práce.

Zamestnávateľ sa stará o prehlbovanie kvalifikácie zamestnancov, ako aj o jej zvyšovanie. Zamestnávateľ uplatňuje tieto formy vzdelávania v závislosti od kvality, respektíve úrovne získavaných poznatkov, vedomostí alebo schopností :

- zaškolenie alebo zaučenie zamestnanca, ktorý vstupuje do pracovného procesu bez akejkoľvek kvalifikácie,
- zvýšenie kvalifikácie zamestnanca, ktorý už dosiahol istý stupeň kvalifikácie,

- prehĺbenie kvalifikácie zamestnanca, ktorý už tiež dosiahol istý stupeň kvalifikácie. Aj samotný zamestnanec je povinný sústavne si prehľbovať kvalifikáciu na výkon práce dohodnutej v pracovnej zmluve. Prehľbovanie kvalifikácie je aj jej udržiavanie a obnovovanie, ktoré má prebiehať formou školení, kurzov, seminárov ale aj samoštúdiom odborných kníh a časopisov a pod. Nakoľko rok 2021 bol poznačený pandemiou spojenou so šírením COVIDU -19, bolo pomenej školení a mnohé boli formou online školenia. V zmysle vyššie uvedeného zamestnávateľ ARCUS umožnil svojim zamestnancom maximálne ako bolo možné účasť na seminároch a školeniach. Zo školení a seminárov uvádzame aspoň niektoré:

Vzdelávanie zamestnancov v rôznych oblastiach potrebných pre výkon práce

<i>forma</i>	<i>názov</i>
školiaca akcia	Demencia a inkontinencia, starostlivosť o klientov
školiaca akcia	Polohovanie klienta po náhlej cievnej mozgovej príhode
školiaca akcia	Efarmácia okolo nás
supervízia	Zvládanie napätia, symptómy, príčiny a spôsoby reakcií vhodnosti techník v intervenciách a prevencia symptómu vyhorenia
školiaca akcia	Májové hepatologické dni
školiaca akcia	Webinár-rôzne pohľady na úlohu sestry v manažmente pacientov
školiaca akcia	WEBINÁR-PRIMARY-KON.I.2021
školiaca akcia	Ako zládalo a zvláda COVID pandémiu zahraničie
školiaca akcia	WEBINÁR-PRIMARY-KON.II.2021
školiaca akcia	Manažer kvality v sociálnych službách
supervízia	Tímová spolupráca a kooperácia vo vzťahoch pre efektívne zvládanie komunikácie
školiaca akcia	Deň fyzioterapeutov
konferencia	Alzheimerfórum 2021 – od porozumenia k riešeniam
školiaca akcia	Skríningy prehĺtania
školiaca akcia	Nástrahy jesene COVID 19, vakcinácia, postcovidový syndróm
školiaca akcia	Validácia Naomi Feil
konferencia	Kongres Slovenskej obezitologickej asociácie
školiaca akcia	Webinár-Pharmacy jeseň
školiaca akcia	Sestry sestram- koncoročný Webinár zameraný na vzdelávanie zdravotníkov
rôzne odborné školenia	v oblasti účtovníctva, rozpočtovníctva, práce a miezd a verejného obstarávania

Politika manažérstva ľudských zdrojov je zadefinovaná v základných dokumentoch organizácie v organizačnom a pracovnom poriadku, ktoré sú umiestnené na prístupných miestach v organizácii (za sprístupnenie sú zodpovední vedúci zamestnanci) - sú dostupné všetkým zamestnancom na príslušných úsekoch. Zmeny vyplývajúce zo stratégie a plánovania organizácie sú konzultované s odborovou organizáciou (napr. zmeny organizačnej štruktúry) a sú riešené dodatkami k uvedeným poriadkom, s ktorými vedúci úsekov oboznamujú svojich podriadených. Sociálna politika zamestnancov je riadená smernicou pre tvorbu a čerpanie sociálneho fondu. Organizácia prostredníctvom rozpočtu na čerpanie SF v príslušnom roku vypláca zamestnancom príspevkov na stravovanie, príspevkov na regeneráciu prac.sily, príspevkov pri životných jubileách, príspevkov na branno-športové hry, príspevkov pri odchode do dôchodku, príspevkov pri narodení dieťaťa, pri úmrtí člena rodiny, príspevkov na vianočný večierok, na relaxačný spoločný pobyt zamestnancov a pod. Na sociálnej politike sa spolupodieľa aj odborová organizácia, s ktorou zamestnávateľ udržiava korektný vzťah.

7. FINANCOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Zariadenie ARCUS – ŠZ a ZpS na Skladnej č. 4 v Košiciach je zariadením, ktoré poskytuje sociálnu službu s celoročným pobytom. Je v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja. ARCUS je rozpočtovou organizáciou, ktorá je napojená na rozpočet vyššie spomínaného zriaďovateľa. Tvorba, úprava a čerpanie rozpočtu bola v priebehu roka 2021 nasledovná:

Tab.č.1

Program	Funkčná klasifikácia	Ekonomická klasifikácia	Zdroj	Suma v €
070100	1012	600-Bežné výdavky	41-001-z daňových príjmov	1 836 367,00
070100	1012	610-Mzdy,platy a OOV	41-001-z daňových príjmov	1 270 877,00
070100	1020	600-Bežné výdavky	41-001-z daňových príjmov	589 129,00
070100	1020	610-Mzdy,platy a OOV	41-001-z daňových príjmov	519 090,00
	1012	200-Bežné príjmy	72G-Vlastné príjmy KSK	572 700,00
070100	1012	600-Bežné výdavky	72G-Vlastné príjmy KSK	572 700,00
	1020	200-Bežné príjmy	72G-Vlastné príjmy KSK	257 300,00
070100	1020	600-Bežné výdavky	72G -Vlastné príjmy KSK	257 300,00

Rozpočet bol následne v priebehu roka 2021 upravovaný nasledujúcimi rozpočtovými opatreniami takto:

- rozpočtové opatrenie č .B1 – 3121/2021/ OF - 02218 zo dňa 21.01.2021
- rozpočtové opatrenie č. B2 – 3121/2021/ OF - 03699 zo dňa 01.02.2021
- rozpočtové opatrenie č. B3 - 3121/2021/ OF - 04091 zo dňa 03.02.2021
- rozpočtové opatrenie č. B4 - 3121/2021/ OF - 06645 zo dňa 18.02.2021

- rozpočtové opatrenie č. K1 - 3121/2021/ OF - 09970 zo dňa 12.03.2021
- rozpočtové opatrenie č. B5 - 3121/2021/ OF - 12881 zo dňa 09.04.2021
- rozpočtové opatrenie č. B6 - 3121/2021/ OF - 16258 zo dňa 04.05.2021
- rozpočtové opatrenie č. K2 - 3121/2021/ OF - 17978 zo dňa 13.05.2021
- rozpočtové opatrenie č. B7 - 3121/2021/ OF - 19583 zo dňa 26.05.2021
- rozpočtové opatrenie č. B8 - 3121/2021/ OF - 24371 zo dňa 23.06.2021
- rozpočtové opatrenie č. B9 - 3121/2021/ OF - 24667 zo dňa 25.06.2021
- rozpočtové opatrenie č. B10- 3121/2021/ OF - 30811 zo dňa 03.08.2021
- rozpočtové opatrenie č. B11- 3121/2021/ OF - 31071 zo dňa 04.08.2021
- rozpočtové opatrenie č. K3 - 3121/2021/ OF - 32533 zo dňa 12.08.2021
- rozpočtové opatrenie č. B12- 3121/2021/ OF - 35489 zo dňa 06.09.2021
- rozpočtové opatrenie č. B13- 3121/2021/ OF - 36377 zo dňa 10.09.2021
- rozpočtové opatrenie č. B14- 3121/2021/ OF - 45943 zo dňa 25.11.2021
- rozpočtové opatrenie č. B15- 3121/2021/ OF - 46798 zo dňa 01.12.2021
- rozpočtové opatrenie č. B16- 3121/2021/ OF - 48893 zo dňa 09.12.2021
- rozpočtové opatrenie č. B17- 3121/2021/ OF - 48955 zo dňa 10.12.2021
- rozpočtové opatrenie č. K3 - 3121/2021/ OF - 49294 zo dňa 13.12.2021
- rozpočtové opatrenie č. B18- 3121/2021/ OF - 49503 zo dňa 14.12.2021
- rozpočtové opatrenie č. B19- 3121/2021/ OF - 50849 zo dňa 17.12.2021
- rozpočtové opatrenie č. B20- 3121/2021/ OF - 50850 zo dňa 20.12.2021

Na základe vyššie uvedených rozpočtových opatrení bol rozpočet na rok 2021 upravený nasledovne:

Tab.č.2 úprava rozpočtu k 31.12.2021

Program	Funkčná klasifikácia	Ekonomická klasifikácia	Zdroj	Suma v €
0701000	1012	600-Bežné výdavky	41-001-z daňových príjmov	0,00
0701000	1012	610-Mzdy, platy a OOV	41-001-z daňových príjmov	1 280 768,00
0070100	1020	600-Bežné výdavky	41-001-z daňových príjmov	666 237,00
0070100	1020	610-Mzdy, platy a OOV	41-001-z daňových príjmov	519 090,00
	1012	200-Bežné príjmy	72G-Vlastné príjmy KSK	561 000,00
0070100	1012	600-Bežné výdavky	72G-Vlastné príjmy KSK	561 000,00
	1020	200-Bežné príjmy	72G-Vlastné príjmy KSK	338 800,00
0070100	1020	600-Bežné výdavky	72G-Vlastné príjmy KSK	338 800,00
0070100	1012	600-Bežné výdavky	72H- Od ÚPSVaR	90 556,51
0070100	1012	610- Mzdy, platy a OOV	72H- Od ÚPSVaR	68 000,00
0070100	1012	600-Bežné výdavky	111-ŠR	144 711,16
0070100	1012	610-Bežné výdavky	111-ŠR	83 650,00
0070100	1012	620-Bežné výdavky	111-ŠR	28 499,38
70100	1012	600-Bežné výdavky	131K-Zdroje z predch.rokov	9 000,00
70100	1012	700-Kapitálové výdavky	131K-Zdroje z predch.rokov	6 080,00

70100	1012	600-Bežné výdavky	11H-Od ost. Subjektov VS	390,00
0070100	1012	700-Kapitálové výdavky	111- ŠR	5 180,00

6. 2 Prehľad plnenia peňažných príjmov a výdavkov

Tab.č.3 Príjmová časť

Text	Zdroj	Funkč.klas.	RO schválený	RO upravený	Plnenie RO
príjmy z prenájmu	72G	1012	4 860,00	4 860,00	5 217,03
príjmy za stravu	72G	1012	12300	12 300,00	7 753,34
príjmy od klientov	72G	1012	540 240,00	458 740,00	408 645,71
príjmy zo VŠZP za ošetrovateľské úkony	72G	1012	0,00	58 300,00	69 194,40
príjmy z Unionu	72G	1012	0,00	1 200,00	2 207,70
príjmy z Dôvery				10 300,00	11 807,40
príjmy z nadšt.služieb	72G	1012	800,00	800,00	1 927,21
tržba bufet	72G	1012	14 500,00	14500,00	15 662,95
<i>Spolu za :</i>	<i>72G</i>	<i>1012</i>	<i>572 700,00</i>	<i>561 000,00</i>	<i>522 415,74</i>
príjmy z prenájmu	72G	1020	3 240,00	3 240,00	2 374,16
príjmy za stravu	72G	1020	7 700,00	7 700,00	4 999,75
príjmy od klientov	72G	1020	246 360,00	327 860,00	329 767,67
príjmy z úrokov	72G	1020	0,00	0,00	14,57
<i>Spolu za:</i>	<i>72G</i>	<i>1020</i>	<i>257 300,00</i>	<i>338 800,00</i>	<i>337 156,15</i>
SPOLU			830 000,00	899 800,00	859 571,89

Tab.č.4 Výdavková časť

Text	Zdroj	Funkč.klas.	RO schválený	RO upravený	Čerpanie RO
B e ž n é v ý d a v k y					
mzdy-tarifný plat	41	1012	942 633,00	850 668,49	850 668,49
osobný príplatok	41	1012	80 824,00	67 764,86	67 764,86
ostatné zákonné príplatky	41	1012	247 420,00	226 210,30	226 210,30
odmeny	41	1012	0,00	129 336,45	129 336,45
odvody do zdr.poist'ovní	41	1012	127 090,00	124 355,68	124 355,68

odvody do soc.poist'ovne	41	1012	317 230,00	303 121,74	303 121,74
príspevok na DDS	41	1012	14 000,00	15 473,56	15 473,56
nemocenské dávky	41	1012	0,00	12 392,34	12 392,34
odstupné	41	1012	6 014,00	6 014,00	6 014,00
odchodné	41	1012	0,00	14 290,50	14 290,50
náhrady – rekreácie	41	1012	0,00	5 902,62	5 902,62
interiérové vybavenie	41	1012	0,00	14 770,04	14 770,04
potraviny	41	1012	107 170,00	100 835,56	100 835,56
prev.stroje, prístr.-kapitálové	41	1012	0,00	24 117,00	23 429,80
<i>Spolu za 41-1012</i>			<i>1 836 367,00</i>	<i>1 887 271,00</i>	<i>1 886 383,80</i>
mzdy-tarifný plat	41	1020	400 515,00	349 518,09	349 518,09
osobný príplatok	41	1020	20 684,00	20 684,00	20 684,00
ostatné zákonné príplatky	41	1020	97 891,00	104 199,41	104 199,41
odmeny	41	1020	0,00	44 688,50	44 688,50
odvody do soc.poist'ovne	41	1020	64 339,00	89 502,67	89 502,67
nemocenské dávky	41	1020	0,00	7 268,93	7 268,93
odchodné	41	1020	0,00	21 591,25	21 591,25
odstupné	41	1020	0,00	9 090,00	9 090,00
<i>Spolu za 41-1020</i>			<i>589 129,00</i>	<i>666 237,00</i>	<i>666 236,25</i>
Spolu za 41			2 425 496,00	2 553 708,00	2 552 620,05
odmeny	72G	1012	0,00	51 600,00	51 600,00
starobné poistenie	72G	1012	0,00	2 580,00	2 580,00
cestovné	72G	1012	900,00	272,56	272,56
energie a telekomunikácie	72G	1012	181 200,00	127 986,60	127 986,60
tovary	72G	1012	306 250,00	258 688,44	218 003,50
palivá,mazivá na dopravu	72G	1012	2 900,00	3 240,47	3 240,47
štandardná údržba	72G	1012	28 400,00	18121,56	18 121,56
služby	72G	1012	53 050,00	98 510,37	98 510,37
<i>Spolu za 72G-1012</i>	72G		<i>572 700,00</i>	<i>561 000,00</i>	<i>520 315,06</i>
poistenie do zdrav.poist'ovni	72G	1020	40 440,00	55 622,18	55 622,18
poistenie do soc.poist'ovne	72G	1020	72 700,00	78 759,90	78 759,90
príspevok na DDS	72G	1020	0,00	450,65	450,65
cestovné	72G	1020	100,00	0,00	0,00

energie a telekomunikácie	72G	1020	70 800,00	81 485,14	81 485,14
tovary	72G	1020	46 130,00	70 838,89	69 399,04
palivá,mazivá na dopravu	72G	1020	520,00	1 023,15	1 023,15
štandardná údržba	72G	1020	6 910,00	5 295,97	5 295,97
služby	72G	1020	19 700,00	45 324,12	45 324,12
<i>Spolu za 72G-1020</i>	72G		<i>257 300,00</i>	<i>338 800,00</i>	<i>337 360,15</i>
Spolu za 72G	72G		830 000,00	899 800,00	857 675,21

V zmysle schváleného a následne upraveného rozpočtu bola zabezpečovaná celková prevádzka zariadenia ARCUS za rok 2021. Financie boli použité na vyplatenie miezd a odvodov z miezd. Osobitnú skupinu výdavkov tvorili výdavky na vyplatenie odmien z druhej vlny pandémie spojenej so šírením vírusu COVID-19, ktoré boli poskytnuté pre našich zamestnancov z MPSVaR a z ÚPSVaR. V čerpaní rozpočtu za rok 2021 sa prejavili nákupy nevyhnutných materiálových potrieb medzi ktorými najväčšiu položku tvoria potraviny, čistiace a dezinfekčné prostriedky, ochranné pracovné prostriedky-tie tvorili významnú položku v čerpaní oproti minulým rokom nakoľko v roku 2021 bola pandémia spojená so šírením vírusu COVID-19, posteľná bielizeň, materiál na údržbu budovy a pod. Medzi významnú položku v oblasti rozpočtu patrí spotreba energie, údržba budovy, prevádzkovanie a údržba vozového parku-zariadenie má v správe tri motorové vozidlá, ktoré slúžia na prevoz klientov na lekárske vyšetrenia, na dopravu rôzneho materiálu a tovaru do bufetu, ktorý máme vo vlastnej réžii, ako aj na vybavovanie personálnych záležitostí v styku so zdravotnými poisťovňami, sociálnou poisťovňou a daňovým úradom. Nezanedbateľná položka je aj financovanie rôznych služieb, medzi ktorými spomeniem najmä poplatky za odvoz komunálneho odpadu, platba za dane z nehnuteľného majetku, rôzne školenia zamestnancov, externé služby technika BOZP a PO, služby za údržbu výpočtovej techniky, právne poradenstvo a rôzne iné. V roku 2021 na položke služieb významnú položku tvorilo čerpanie za dohody o vykonaní práce, nakoľko v dôsledku prepuknutia pandémie spôsobenej šírením vírusu COVID-19 sme boli nútení v dôsledku výpadku našich zamestnancov zamestnávať na nevyhnutnú dobu aj opatrovateľov a študentov medicíny na vyššie spomínané dohody. V zmysle vyššie uvedeného sme v roku 2021 nesplnili príjmy podľa rozpočtovania.

Naše zariadenie má uzatvorenú zmluvu so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, s poisťovňou Dôvera a Union o poskytovaní a úhrade ošetrovateľských úkonov. V zmysle toho, nám náš zriaďovateľ navýšil rozpočet o sumu 69 800,- v príjmovej aj výdavkovej časti. Uvedené financie boli použité na vyplatenie odmien a príslušných odvodov do poisťovní pre zamestnancov zdravotného úseku.

V rámci kapitálových výdavkov sme v roku 2021 zakúpili podlahový umývací stroj na umývanie rozľahlých priestorov v zariadení, konvektomat pre potreby kuchyne ako aj novú veľkokapacitnú umývačku riadu do kuchyne.

Aj v roku 2021 sme sa uchádzali o dotácie v pôsobnosti MPSVaR na podporu rozvoja sociálnych služieb v zmysle zákona č. 544/2010 Z.z.. Dotácia nám bola schválená na nákup 20

ks elektricky polohovateľných postelí a na 2 ks sprchovacích hygienických stoličiek a na 40 ks kresiel s polohovacím operadlom.

Čerpanie finančných prostriedkov z rozpočtu pre zariadenie ARCUS v roku 2021 bolo zabezpečené s uplatňovaním efektívnosti, hospodárnosti a účinnosti s využitím disponibilných finančných zdrojov.

6.3 Vecné a finančné vymedzenie majetku

Majetok, ktorý má organizácia ARCUS k dispozícii pre vykonávanie svojej činnosti bol zverený zariadeniu do spravovania na základe zmlúv o zverení hnutel'ného a nehnuteľného majetku č. SN-22/2002 a SH-28/2002.

O aktuálnom pohybe a stave dlhodobého hmotného investičného majetku zobrazuje nižšie uvedená Súvaha. Stav drobného hmotného majetku je evidovaný na podsúvahových účtoch. Na podsúvahových účtoch sa vedie aj evidencia vecí daných do úschovy t. j. stav vkladných knížiek prijímateľov sociálnej služby.

Tab .č.5 Podsúvahové účty

názov účtu	Účet	stav účtu v € k 31.12.2021
Drobný hmotný majetok	771	1 148 464,35
Hodnoty prijaté do úschovy	794	37 939,26

Tab.č.6 Súvaha k 31.12.2021

Aktíva celkom	4 823 032,74
Neobežný majetok spolu	0,00
Dlhodobý hmotný majetok	4 395 823,47
Pozemky	6 241,78
Stavby	0,00
Samostatné hnutel'né veci a súbory hnutel'ných vecí	54 470,74
Obežný majetok spolu	427 209,27
Zásoby	76 099,04
- materiál	74 282,25
- tovar	1 816,79
Krátkodobé pohľadávky	32 864,09
- pohľadávky z nedaňových príjmov	22 003,98
- iné pohľadávky	10 860,11
Finančné účty	318 246,14
- ceniny	0,00
- bankové účty	0,00

- časové rozlíšenie	0,00
Pasíva celkom	4 823 032,74
Vlastné imanie a záväzky	4 774 204,91
Výsledok hospodárenia	-1 662,12
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	62 117,50
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	-63 779,63
Rezervy	0,00
- krátkodobé rezervy	0,00
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	4 374 645,37
Zúčtovanie odvodov príjmov	22 003,98
Zúčtovanie transferov rozpočtu obce a VÚC	0,00
Dlhodobé záväzky	9 745,48
- záväzky zo sociálneho fondu	9 745,48
Krátkodobé záväzky	389 814,06
- dodávatelia	94 123,51
- iné záväzky	3 682,59
- ostatné záväzky voči zamestnancom	5 939,50
- zamestnanci	184 881,48
- zúčtovanie s orgánmi sociálneho a zdravotného poistenia	75 853,47
- ostatné dane	25 333,51

Ekonomicky oprávnené výdavky v roku 2021 predstavujú:

Za špecializované zariadenie 15 843,12 na klienta na rok, čo predstavuje 1 320,26€ na mesiac

Za zariadenie pre seniorov 11 957,12 € na klienta na rok, čo predstavuje 996,42 € na mesiac

Za ambulatnú formu 8 330,92 € na klienta na rok, čo predstavuje 694,24 € na mesiac

8. TECHNICKÝ ÚSEK

7.1. Údržba

Úlohou úseku technickej prevádzky je zabezpečiť nevyhnutné a plánované opravy a údržbu strojov, technických zariadení a budovy. K tomu úseku patrí aj doprava, práčovňa, vrátnica a upratovanie. Podľa potreby a požiadaviek na jednotlivých oddeleniach, aj na ostatných prevádzkach boli prevedené opravárenské práce či už stavebného charakteru (oprava

opadaných obkladov, uvoľnenej dlažby, maľovanie) vodoinštalčné a elektroinštalčné práce pracovníkmi údržby.

V stravovacej prevádzke, v práčovni sa počas celého roka prevádzali opravy strojného vybavenia vlastnou údržbou. V niektorých prípadoch hlavne pri nedostatku náhradných dielov aj dodávateľsky.

Dodávateľským spôsobom boli realizované práce:

- odborné prehliadky a revízie elektrickej inštalácie – celá budova zariadenia vrátane bleskozvodov
- odborná prehliadka požiarnych hydrantov a hasiacich prístrojov
- odborné prehliadky výťahov
- deratizácia a dezinfekcia zariadenia
- rozšírenie DVB – T o stanicu TA3
- riešenie havarijného stavu – výmena odpadových liatinových rúr pod kuchyňou
- servis klimatizačných jednotiek

Svojpomocne vlastnou údržbou boli prevedené hygienické nátery a maľby v stravovacej prevádzke. Pracovníci údržby sa aj naďalej podieľajú na úprave okolia, ošetrovanie stromov, úpravou okrasných kríkov a kosenie trávnatých plôch.

Organizovanými brigádami pri úprave okolia spríjemňujeme pobyt našich klientov.

7.2. Autodoprava

Náš vozový park tvoria motorové vozidlá:

- Peugeot 407 KE 764 FG
- Peugeot Expert KE 869 HF
- Citroen Berlingo KE 725 GX

Týmto motorovými vozidlami boli naši prijímatelia sociálnej služby hlavne v letnom období, keď to dovoľila epidemiologická situácia dopravovaní do širokého okolia Košíc, čím sa im spestril pobyt v našom zariadení. Okrem toho prijímateľom sociálnej služby boli poskytnuté motorové vozidlá na dopravu do zdravotníckych zariadení, nákupných centier počas celého roka, kde si môžu nakúpiť potrebné veci. Tieto výjazdy, ako aj využitie motorových vozidiel na vybavovanie úradných záležitostí sú kumulované z dôvodu hospodárneho využitia a úspory PHM.

Opravu služobných motorových vozidiel zabezpečujú poverení pracovníci v súlade s technickými podmienkami prevádzky, odporúčením výrobcu a servisu.

Podmienky zabezpečenia autodopravy v zariadení ARCUS – ŠZ a ZpS určuje smernica o autodoprave.

7.3. Práčovňa

Je stanovený harmonogram prania bielizne a preberania čistej bielizne.

Posteľná bielizeň je uskladňovaná v centrálnom sklade a odtiaľ denne vydávaná podľa potreby na jednotlivé oddelenia.

7.4. Vrátnica

Vrátnici pracujú v nepretržitej prevádzke. Ich pracovná činnosť vyplýva z dodržiavania vnútorných smerníc, koordinácie a usmerňovania návštev, obsluhy telefónnej ústredne.

7.5. Hygiena priestorov

Upratovačky sa starajú o poriadok a hygienu v izbových jednotkách ako aj v ďalších spoločných priestoroch. Pre skvalitnenie týchto služieb bol zakúpený podlahový umývací automat.

Spôsob a frekvenciu bežného upratovania, postup pri dezinfekcii, skladovanie čistiacich prostriedkov a používanie pracovných pomôcok určuje prevádzkový poriadok zariadenia a smernica plošnej dezinfekcie. V čase pandémie boli zavedené preventívne opatrenia k zabráneniu šírenia koronavírusu.

9. STRAVOVACÍ ÚSEK

Stravovací úsek poskytuje celodennú stravu a to: racionálnu, šetriacu, diabetickú a bezlepkovú. V roku 2021 bolo pre prijímateľov sociálnych služieb v rámci celodenného stravovania pripravených 39 250 racionálnych porcií, 12 465 šetriacich porcií a 10 490 diabetických porcií, Bezlepkovú stravu neodoberal žiadny prijímateľ sociálnej služby. Zamestnanci stravovacej prevádzky pripravujú okrem celodennej stravy pre prijímateľov sociálnej služby aj stravu zamestnancom a cudzím stravníkom. Pre zamestnancov bolo pripravených 19 610 obedov. Počty porcií jednotlivých diét sa počas roku menia v závislosti od zdravotného stavu prijímateľov sociálnych služieb. Nižšie počty pripravených porcií v roku 2021 boli z dôvodu výskytu ochorenia COVID 19 v zariadení.

10. PRIORITY ZARIADENIA ARCUS

V oblasti sociálnej prevencie a poradenstva v sociálnych službách

- Prioritou zariadenia je poskytovať kvalitné poradenské služby formou podporných poradenských skupín pre Alzheimerovu a Parkinsonovu chorobu.

V oblasti pobytových služieb

- zabezpečiť poskytovanie kvalitných sociálnych služieb zavedeným ošetrovateľským a opatrovateľským procesom

V oblasti spoločenskej integrácie občanov so zdravotným znevýhodnením

- zaistiť bezpečný pohyb prijímateľov sociálnej služby najmä v ŠZ a zaviesť moderný komunikačný a signalizačný systém medzi klientom a personálom zariadenia, zaviesť osobitný režim pohybu na uzatvorených poschodiach pre PSS v ŠZ;
- debarierizovať priestory zariadenia ARCUS (kúpeľne a izby);
- revitalizovať záhradu (zelenň, mobiliár) pre jej využívanie obyvateľmi zariadenia;

V oblasti rozvoja sociálnych služieb

- efektívne využívať základné nástroje rozvoja sociálnych služieb (štandardy kvality, komunitné plánovanie, systém manažérstva kvality)

- realizovať pravidelnú supervíziu v zariadení ARCUS, ktorej potreba vyplýva z profesionálnych stereotypov v práci s ľuďmi
- zmeniť organizáciu práce v organizácii s cieľom vyváženosti povinností a zaťaženia zamestnancov, prehodnotenie a úprava organizačnej štruktúry so zohľadnením činností a prevádzky dvoch základných organizačných zložiek – ŠZ a ZpS
- pripraviť a realizovať interný motivačný program pre zamestnancov.

V oblasti ľudských zdrojov

- zvyšovať kvalifikáciu zamestnancov zariadení sociálnych služieb a vytvoriť vzdelávacie príležitosti v rámci systému celoživotného vzdelávania, zaviesť systém vzdelávania zamestnancov v organizácii a mechanizmus odborného rastu manažmentu i zamestnancov organizácie
- zaviesť systém manažmentu kvality, ktorý vhodným spôsobom integruje aj plnenie podmienok kvality podľa zákona o sociálnych službách

v Košiciach: 31.5.2021

JUDr. Vojtech Hintoš
poverený riadením

Spracovali: Mgr. Iveta Kurčáková
Mgr. Ľubica Petříková
Monika Kopcová